

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 5269-03-17

בפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

המבקש .א.ד.

נגד

המשיבה .ד.ד.

ע"י ב"כ עוה"ד עילית איסק-פארי

חקיקה שאוזכרה:

[חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995: סע' 7](#)[חוק שיפוט בתי דין רבניים \(נישואין וגירושין\), תשי"ג-1953: סע' 3, 9](#)[תקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג: סע' קיח](#)

מיני-רציו:

* צו מניעה או כל סעד אחר שבית הדין הרבני מוסמך לתיתו לביצוע פסק דין בתביעה לכתובה ופיצויים, אינו מאייך את סמכותו הבלעדית של בית המשפט לענייני משפחה לדון בענייני הרכוש של הצדדים ובכלל זה בדרכי ביצוע פירוק השיתוף.

* משפחה – בית-המשפט לענייני משפחה – סמכותו

* משפחה – בית-הדין הרבני – סמכותו

* משפחה – יחסי ממון בין בני-זוג – פירוק שיתוף בדירת בני-הזוג

בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה, במסגרתה נקבע כי הסמכות לדון בבקשת המבקש למינוי כונס נכסים למימוש זכויות הצדדים בדירה, מסורה לבית הדין הרבני, אשר הוציא צו האוסר על המבקש לעשות כל דיספוזיציה בזכויותיו בדירה, במסגרת תביעת המשיבה.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור ופסק:

לביהמ"ש לענייני משפחה הסמכות הבלעדית לדון בענייני הרכוש של הצדדים ובכלל זה בדרכי ביצוע פירוק השיתוף ולמנות כונס נכסים לצורך כך. צו מניעה או כל סעד אחר שבית הדין הרבני מוסמך לתיתו לאכיפה ולביצוע פסק-דין כספי בתביעה לכתובה ופיצויים, אינו מאייך את סמכות ביהמ"ש לענייני

משפחה. לביה"ד הרבני לא הוגשה תביעת גירושין ובכרוך לה ענייני הרכוש, כך שבית הדין הרבני לא רכש סמכות ולא יכול היה לרכוש סמכות בענייני הרכוש. ספק אם בית הדין הרבני יכול היה לרכוש סמכות בנושא דרכי ביצוע פסק-דין לפירוק שיתוף, לאחר שבני-הזוג התגרשו. כך או כך, בין הצדדים לא הייתה כל הסכמה לסמכות ביה"ד הרבני לדון בפירוק השיתוף בדירת המגורים. אפילו היה פסק-הדין לפירוק השיתוף ניתן לכתחילה על ידי ביה"ד הרבני, ספק רב אם הוא היה מוסמך ליתן הוראות לביצועו. לפיכך, ביהמ"ש לענייני משפחה מוסמך למנות כונס נכסים לצורך ביצוע פירוק השיתוף בדירת המגורים, והפירוק יבוצע תוך הקפדה על ביצוע החיוב הכספי שהושג על המבקש בביה"ד הרבני וזכות הראשונים שהוענקה למשיבה.

פסק דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' ס. הנשיא השופטת שושנה ברגר) מיום 19.2.17, בתמ"ש 21514-08-15, במסגרתה קבע בית משפט קמא, כי הסמכות לדון בבקשת המבקש למינוי כונס נכסים למימוש זכויות הצדדים בדירה המשותפת, מסורה לבית הדין הרבני האזורי בחיפה (להלן: "ההחלטה").

כשש שנים קודם להחלטה, בתאריך 1.1.11, ניתן בבית משפט קמא פסק-דין ובמסגרתו התקבלה תביעת המבקש לפירוק שיתוף בדירת המגורים המשותפת לצדדים (להלן: "פסק-הדין לפירוק השיתוף"). בית משפט קמא הורה על פירוק השיתוף, ואף נתן הוראות באשר לדרכי פירוק השיתוף, ובכלל זה הורה על מינוי ב"כ הצדדים ככונסי נכסים.

במסגרת תביעה לחיוב המבקש בתשלום כתובתה של המשיבה ותוספת הכתובה ופיצויים, ניתן מלפני בית הדין הרבני האזורי בחיפה, בהחלטה מיום 12.7.16, צו מניעה האוסר על המבקש לעשות כל דיספוזיציה בזכויותיו בדירה המשותפת, וזאת לצורך הבטחת ביצוע פסק-הדין שיינתן בתביעתה לתשלום כתובה ולפיצויים.

נתבקשה תשובת המשיבה לבקשת רשות הערעור והצדדים זומנו לדיון לפני במהלכו השלימו את טענותיהם.

השאלה המרכזית הטעונה הכרעה בבקשת רשות ערעור זו היא - האם עם מתן צו המניעה בבית הדין הרבני, קנה בית הדין סמכות לדון בהליכים הנלווים לפירוק השיתוף ולביצועו בהם מינוי כונס נכסים ניטרלי ומה עם סמכותו של בית משפט קמא, היונקת את כוחה מפסק הדין שהוא נתן לפירוק השיתוף וכן מהוראת סע' 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, המסמיכו, הוא לבדו, ככל שלא הסמיך אחר במפורש, להוסיף וליתן הוראות לשם ביצוע הפירוק?

סקירת ההליכים המשפטיים הרבלנטיים לסוגיית הסמכות

1. הצדדים, בני-זוג לשעבר, נישאו זל"ז כדמו"י ביום 24.2.77, ומנישואיהם נולדו להם שלושה ילדים (כולם כיום בגירים).
2. הצדדים מתדיינים ביניהם בערכאות השונות מאז שנת 1998, ובהן בית המשפט לענייני משפחה, בתי הדין הרבניים (האזורי והגדול), ואף בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק.
3. הצדדים התגרשו זמ"ז ביום 31.1.05.
חרף גירושי הצדדים לפני למעלה מ- 12 שנים וחלוף כ- 19 שנים מפרוץ הסכסוך ביניהם, לא השכילו הצדדים לסיימו.
4. אין בדעתי והדבר גם אינו דרוש, לסקור את כל קורות הסכסוך וההליכים המשפטיים, ולכן יובאו הדברים בתמצית.
5. כאמור, ביום 1.11.11, ניתן על ידי בית משפט קמא פסק-דין בתביעות הודיות שהגישו הצדדים, לרבות בתביעה שהגיש המבקש לפירוק שיתוף בדירת המגורים המשותפת לצדדים בחיפה (לעיל ולהלן: "דירת המגורים").
6. לענייננו, חשובה קביעתו של בית משפט קמא בעמ' 8 שורות 15-11 לפסק-הדין :
**"לאור האמור לעיל, ניתן בזה צו לפירוק השיתוף בדירה על דרך של מכירתה כפנויה לכל המרבה במחיר וחלוקת התמורה בין הצדדים בחלקים שווים (בניכוי יתרת המשכנתא, ככל שקיימת). ב"כ הצדדים מתמנות בזאת ככונסות נכסים לצורך מכירת הדירה ונדרש מהן לפעול למכירתה בשיתוף פעולה, בהליך יעיל ומזורז, שאם לא כן אשקול מינוי כונס נכסים ניטראלי.
לצורך הליך הכינוס יפעלו כונסות הנכסים לקבלת חוות דעת שמאית עדכנית לעניין שווי הדירה" (להלן: "פסק-הדין לפירוק שיתוף").**
7. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור שהגישה המשיבה על פסק-הדין לפירוק שיתוף וקבע כי אין מקום לעכב את פירוק השיתוף בדירת המגורים עד לאחר הכרעתו של בית הדין הרבני בתביעת המשיבה לכתובה, כפי שביקשה המשיבה.
8. בפני בית הדין הרבני האזורי בחיפה התבררה תביעתה של המשיבה לחיוב המבקש בתשלום סכום הכתובה ותוספת הכתובה וכן בפיצויים (מכוח סמכותם לדון בענייני נישואין וגירושים).

9. ביום 23.7.15, ניתן פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי ולפיו, **חויב המבקש לשלם למשיבה סך של 180,000 ₪ בגין זכותה לכתובה ולפיצויים**. כמו כן קבע בית הדין הרבני האזורי, כי **"על הצדדים להוציא את הדירה למכירה, לאשה זכות ראשונית לקנות את הדירה, אם צד אחד יעכב במכירת הדירה בית הדין ישקול להוציא את הדירה לכונס"**.

10. להבטחת ביצוע פסק דינו של בית הדין הרבני, ניתן על ידי בית הדין, ביום 12.7.16 (כשנה לאחר פסק דינו הכספי), צו מניעה האוסר על המבקש לבצע דיספוזיציה בזכויותו בדירת המגורים.

11. במסגרת ערעור על פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי, דן בית הדין הרבני הגדול בצו המניעה, וקבע בהחלטה, מיום 8.9.16, בזו הלשון:

"בית הדין מבהיר כי על הצדדים לפעול בהתאם להחלטות בית הדין האזורי. ועל ב"כ האשה להתגונן בביהמ"ש כחוק כדי שיקיימו כבוד הערכאות, ויכבדו את צו המניעה של ביה"ד האזורי".

12. על שתי החלטות אלה, זו של בית הדין הרבני האזורי מיום 12.7.16 וזו של בית הדין הרבני הגדול מיום 8.9.16, השתית בית משפט קמא את החלטתו.

החלטת בית משפט קמא

13. ביום 28.3.16, הגיש המבקש לבית משפט קמא, בקשה למינוי כונס נכסים ניטרלי, משלטענתו, כונסות הנכסים שמונו בהתאם לפסק-הדין לפירוק שיתוף ולצורך ביצוע המכר, לא פעלו ולא עשו דבר מאז המינוי.

14. ביום 19.2.17, ניתנה החלטת בית משפט קמא, נשוא בקשת רשות ערעור זו, במסגרתה דחה את הבקשה מחמת העדר סמכות עניינית לדון בה. וכך קבע בית משפט קמא:

"בקשת הנתבע מס' 1 למינוי כונס נכסים נייטרלי (בקשה מס' 15)- נדחית מפאת חוסר סמכות, המסורה לבית הדין הרבני האזורי בחיפה. ראו לעניין זה החלטות כב' בית הדין הרבני האזורי מיום 12.7.16, וכב' בית הדין הרבני הגדול בירושלים מיום 8.9.16".

תמצית טענות הצדדים

15. טענות המבקש

- א. בית משפט קמא דן והכריע בתביעה לפירוק השיתוף שהגיש המבקש, בלא שהמשיבה העלתה את נושא הסמכות.
- ב. בית הדין הרבני קבע בפסק-הדין בעניין הכתובה, כי אין לו סמכות לדון בנושא הרכוש.
- ג. בתי הדין הרבניים לא קבעו, כי הסמכות לדון בפירוק השיתוף נתונה להם או שצו פירוק השיתוף שניתן בבית המשפט, התבטל.
- ד. צו המניעה שניתן על ידי בית הדין הרבני ביום 12.7.16, איננו מתייחס לפירוק השיתוף שנדון והוכרע על ידי בית המשפט. גם החלטת בית הדין הרבני הגדול מיום 8.9.16, איננה מוסיפה על החלטת בית הדין הרבני.

16. טענות המשיבה

- א. בית משפט קמא צדק, עת קבע, כי הוא איננו דן בבקשת המבקש למינוי כונס נכסים ניטרלי, מחמת כך שבית הדין הרבני נתן צו מניעה על זכויות המבקש בדירת המגורים.
- ב. המבקש מנוע לטעון נגד סמכות בית הדין הרבני לדון בפירוק השיתוף, באשר הוא עצמו הקנה את הסמכות לבית הדין הרבני לדון בפירוק השיתוף.
- ג. קיימת הסכמה ברורה להקנות לבית הדין הרבני סמכות לדון בפירוק השיתוף, במקביל לסמכות בית המשפט.
- ד. גם המשיבה התנגדה לסמכות בית הדין הרבני, אך משהתגלגלו ההליכים כך, אין אפשרות להחזיר את הגלגל לאחור.
- ה. במקרה דנן, הצדדים לא הסמיכו את בית הדין לדון ברכוש, ולכן שורת הדין והצדק מחייבת שמקום שבית הדין הרבני ממתין להכרעה ברכוש, החלטתו לגבי צו המניעה שרירה וקיימת כדי להגיע להכרעה עניינית בתביעתה של המשיבה.
- ו. בית הדין קנה סמכות שלא נתבטלה בבית הדין הרבני הגדול.

דיון והכרעה

לאחר שעיינתי בבקשה ובתשובה ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שקיימתי לפני, אני מחליט לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור על פיה.

מה בין צו המניעה שניתן בבית הדין הרבני לבין שאלת הסמכות?

17. בכל הכבוד הראוי, שגה בית משפט קמא כאשר ראה בשתי החלטות בתי הדין הרבניים, הראשונה של בית הדין הרבני האזורי והשניה של בית הדין הרבני הגדול, כהחלטות העוסקות בשאלת הסמכות לדון בפירוק השיתוף בדירת המגורים ו/או בדרכי ביצוע פירוק השיתוף בדירת המגורים.

18. בפני בית הדין הרבני האזורי הונחה תביעתה של המשיבה לחיוב המבקש בתשלום סכום הכתובה, תוספת כתובה ופיצויים. צו המניעה על זכויות המבקש בדירת המגורים שניתן על ידי בית הדין הרבני האזורי כשנה לאחר פסק דינו הכספי, **נועד להבטיח את ביצוע אותו פסק-דין כספי** במסגרתו חויב המבקש לשלם למשיבה פיצוי בסך של 180,000 ₪, ואין בינו לבין שאלת הסמכות דבר וחצי דבר.

19. בית הדין הרבני האזורי לא קבע ולא יכול היה לקבוע, כי הסמכות לדון בפירוק השיתוף ו/או בדרכי פירוק השיתוף, מסורה לו, ובכך לבטל במשיכת קולמוס אחת את פסק-הדין שניתן על ידי בית המשפט לענייני משפחה, מיום 1.11.11, אשר במסגרתו ניתן צו לפירוק שיתוף ונקבעו דרכי ביצוע פירוק השיתוף, כאשר על פי הוראות הדין - **סעי' 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה** – הוא המוסמך בלעדית להוסיף וליתן הוראות לשם ביצוע הפירוק ולפקח עליו.

20. צו המניעה שניתן בבית הדין הרבני האזורי על זכויות המבקש בדירת המגורים, עוסק **בדרכי האכיפה והביצוע של פסק-הדין הכספי שניתן נגד המבקש בתביעת המשיבה לכתובה ופיצויים – הא-ותו-לא.**

במילים נוספות: צו המניעה הוא **סעד** אשר **נועד להבטיח** את ביצוע פסק-הדין הכספי שניתן בבית הדין הרבני, ולהבנתו, כמוהו כעיקול שהוטל על חלקו-זכויותיו של המבקש בדירת המגורים ואושר במסגרת פסק דינו של בית הדין הרבני או במסגרת החלטה מאוחרת לו.

21. **צו המניעה, כשמו-כן-הוא: סעד מניעתי**; הוא נועד למנוע את מכירת דירת המגורים בלא שיבוצע מתוך תמורת המכר תשלום הפיצוי שנפסק לטובת המשיבה בגין כתובתה בבית-הדין הרבני. צו המניעה שהוטל על זכויות המבקש, אינו קובע זכויות קניין ואינו משפיע על זכויות המבקש בנכס נשוא הצו, אלא דומה הוא ל"שעבוד צף" המתגבש על תמורת חלקו של המבקש בדירת המגורים עם מכירתה.

22. צו מניעה ו/או עיקול ו/או כל סעד אחר שבית הדין הרבני מוסמך לתיתו לאכיפה ולביצוע פסק-הדין הכספי, אינו מאיין את סמכות בית המשפט לענייני משפחה לדון בדרכי ביצוע פירוק השיתוף, ובאופן ספציפי לדון בבקשה למינוי כונס נכסים, ולמנות, לפי שיקול דעתו, כונס נכסים לצורך ביצוע פירוק השיתוף.

23. בל נשכח כי לבית המשפט לענייני משפחה הסמכות הבלעדית לדון בענייני הרכוש של הצדדים, ובמרכזם דירת המגורים ובכלל זה בדרכי ביצוע הצו לפירוק השיתוף. וכך מורה סע' 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995:

"הליכי ביצוע

7. הליכי ביצוע בתובענה לאיזון משאבים בין בני זוג או בתובענה לפירוק שיתוף בנכס של בני זוג או ... יבוצעו על פי החלטת בית המשפט לענייני משפחה ובפיקוחו, זולת אם הורה בית המשפט על ביצועם באמצעות לשכת ההוצאה לפועל; כן רשאי בית המשפט להורות על ביצועם בדרך אחרת הנראית לו יעילה וצודקת יותר בנסיבות העניין".

לבית הדין הרבני הסמכות הבלעדית לדון בענייני נישואין וגירושין מכוח סע' 3 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, ובכלל זה בתביעת המשיבה לכתובה ופיצויים. באשר לסמכות בית הדין הרבני להורות על ביצוע פסק-הדין בנושא הכתובה על ידי בית הדין הרבני, ראה דיון לעיל.

24. אין בפנינו סוגיה של "מרוץ סמכויות" או "ריב סמכויות" או "כיבוד ערכאות" בין בית המשפט לבין בית הדין הרבני (ראה לעניין זה את "מבחני הכריכה" - בג"צ 8497/00 פלמן נ' פלמן, פ"ד נו (2) 118), שהרי הסמכות לדון בענייני פירוק השיתוף ודרכי ביצוע פירוק השיתוף, נתונה ייחודית לבית המשפט לענייני משפחה.

25. לבית הדין הרבני לא הוגשה תביעת גירושין ובכרוך לה ענייני הרכוש, כך שבית הדין הרבני לא רכש סמכות ולא יכול היה לרכוש סמכות בענייני הרכוש. ודוק: גם אם בית הדין הרבני האזורי התייחס באיזו מהחלטותיו (שנסקרו לעיל) לדירת המגורים, הרי שהתייחסות זו היתה בהקשר לביצוע החיובים הכספיים אשר הושתו על המבקש בפסק-הדין בנושא הכתובה.

26. בהערת אגב אציין, כי אפילו התכוון בית הדין הרבני להכריע בסוגיית דרכי ביצוע פירוק השיתוף, ובכך ליטול את הסמכות מבית המשפט, הרי שהחלטת בית הדין הרבני נתונה היתה ל"תקיפה עקיפה" על ידי בית המשפט (להבדיל מתקיפה ישירה על ידי בג"צ). אילו היתה ניתנת החלטה שכזו, היה מקום לבחון את תוקפה, האם מהווה היא חריגה מסמכות, אם לאו, ואם ניתן להתעלם ממנה (בדמ 181/ נגר נ' נגר, פ"ד לח (1) 365, 384).

27. בית הדין הרבני האזורי יכול שיהיה מוסמך לדון בענייני רכוש, הגם שאלה לא נכרכו בתביעת גירושין, **ובלבד שהנושא שבמחלוקת ניתן לכריכה ושבאה הסכמה של בעלי הדין**, להסמיך את בית הדין הרבני לדון בפירוק השיתוף כאילו נכרך בתביעת הגירושין מלכתחילה (ראה **סעי' 9 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין)**, תשי"ג-1953; כן ראה **בג"צ 6103/93 סימה לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד מח (4) 591**).

במקרה דנן, ספק רב בעיני אם בית הדין הרבני יכול היה לרכוש סמכות בנושא דרכי ביצוע פסק-דין לפירוק שיתוף, לאחר שבני-הזוג התגרשו זמ"ז בשנת 2005, וכאשר הסמכות המקורית לדון בפירוק השיתוף ובביצועו היא של בית המשפט לענייני משפחה (בג"צ **סימה לוי לעיל**).

כך או כך, **בין הצדדים לא היתה כל הסכמה** כאמור לסמכות בית הדין הרבני לדון בפירוק השיתוף בדירת המגורים ו/או בדרכי פירוק השיתוף וביצועו. נהפוך-הוא: מהמסמכים שצירף המבקש לבקשת רשות הערעור עולה, כי המשיבה התנגדה בעבר לסמכות בית הדין הרבני לדון בביצוע פירוק השיתוף.

גם "ההסכמה" הנדרשת איננה יכולה להיות "הסכמה אגבית" או "הסכמה משתמעת", אלא דרושה היתה הסכמה ברורה ומפורשת, וזאת משום ההשלכות שיש להסכמה זו על עקרון כיבוד הערכאות ההדדי, היינו – שלילת סמכות בית המשפט ליתן הוראות לביצוע פירוק השיתוף בדירת המגורים שנקבע בפסק-דין.

למעלה מן הצורך אתייחס בקצרה לשאלת גזרי סמכותו של בית הדין הרבני ליתן הוראות באשר לביצוע פסק-דין שניתן על ידו, בעניינים שנכרכו כדין לתביעת גירושין? לצורך דיוננו, אניח כי בית הדין הרבני נתן במקור את פסק-הדין לפירוק שיתוף, האם במקרה כזה היה מוסמך ליתן הוראות לביצועו או שמא הסמכות בעניין זה נתונה ללשכת ההוצאה לפועל?

סוגיית ביצוע פסק-דין **שניתן בבית המשפט לענייני משפחה** בתובענה לאיזון משאבים או פירוק שיתוף או בעניינו של קטין (למעט בענייני רכוש), כאמור, הוסדרה במפורש **בסעי' 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה**, תשנ"ה-1995.

לעומת זאת, אין **בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין)**, תשי"ג-1953 ואף לא בתקנות הדיון בבתי הדין הרבניים, תשנ"ג, הוראה המסמיכה את בית הדין הרבני לדון בדרכי ביצוע של פסק-דין לאחר שזה ניתן על ידו.

על פי **תקנה קיח' (4)** לתקנות הדיון בבתי הדין, "כל פסק-דין, לרבות פסק-דין שניתן שלא בפני הצד, ניתן לביצוע מיד עם הכרזתו". במילים נוספות: פסק-דין הניתן על ידי בית הדין הרבני, ביצועו הוא מיידי, ואינו דורש הוראה נוספת של בית הדין הרבני, כתנאי לביצועו.

שונה הוא המצב בבית המשפט לענייני משפחה - פסקי-דין הניתנים בבית המשפט לענייני משפחה (בעניינים המנויים [בסעי' 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה](#)), יבוצעו על פי החלטת בית המשפט ובפיקוחו, אלא אם בית המשפט הורה על ביצועם בלשכת ההוצאה לפועל.

אמור מעתה: אפילו היה פסק-הדין לפירוק השיתוף ניתן לכתחילה על ידי בית הדין הרבני, ספק רב בעיני אם בית הדין היה מוסמך ליתן הוראות לביצועו. עם זאת יש להזהר בקביעה זו בעניין פירוק שיתוף, שכן ניתן לראות בהחלטה על פירוק השיתוף, ככל שנתקבלה כזו בבית הדין הרבני, כמי שאינה מסיימת את ההליך, והיא אינה בגדר פסק דין, כאשר אותה ערכאה מוסמכת להמשיך וליתן הוראות עד לפירוק השיתוף בפועל, כי אז מסתיים הדיון לפני (אם כי לאור פסיקת בית המשפט העליון [בבע"מ 2098/14](#) פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו] (22/4/14) החלטה על פירוק שיתוף שניתנה בבית משפט לענייני משפחה מהווה פסק דין ולא החלטה אחרת). יחד עם זאת, לא לי להכריע בשאלה זו, שהרי אין זה המקרה שלפנינו, ואיש מהצדדים לא טען בעניין זה.

28. **צא וראה: לא בענייני סמכות עניינית או מירוץ סמכויות עסקינן, כי אם בביצוע פסקי-דין שניתנו בשתי הערכאות ובנושאים שונים לחלוטין, כאשר בבית משפט לענייני משפחה נפסק כיצד לפרק את השיתוף בדירת המגורים ולו הסמכות ליתן הוראות לביצועו בהתאם [לסעי' 7 לחוק בית המשפט לענייני המשפחה](#), בעוד שבבית הדין ניתן פסק דין כספי שלהבטחת ביצועו ניתנו הוראות על זכויות המבקש בדירת המגורים, שהיא במקרה מושא פסק-הדין לפירוק השיתוף שניתן בבית המשפט.**

בהחלט יתכן, שביצוע פסקי-הדין שניתנו בשתי הערכאות, יצריך התאמה ופיקוח של בית המשפט, באשר הנכס מושא פירוק השיתוף בבית המשפט הוא גם הנכס המשמש בטוחה לביצוע פסק-הדין הכספי שניתן בבית הדין הרבני.

29. מסקנתי מתחזקת, בבחינת קל וחומר, עת אני משווה בין מקרה זה למקרים בהם בית הדין הרבני נותן צו למדור ספציפי במסגרת תביעה לשלום-בית, ולפיו נאסר על אחד מבני-הזוג לבצע דיספוזיציה בזכויותיו בדירת המגורים המשפחתית, **וזאת על מנת להבטיח את תביעת שלום הבית.**

מתן צו מדור ספציפי על ידי בית הדין הרבני איננו שולל את סמכות בית המשפט לדון בפירוק השיתוף. וראה [בג"ץ 5969/94 אקנין נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה, פ"ד נ \(1\) \(370\)](#), שם נקבע: "נמצא, כי במקרה כזה מחזיקות שתי ערכאות בסמכות שוות מעמד, זו שלה הסמכות לדון בנושא המדור כנושא לעצמו, וזו בסמכותה לדון בנושא המדור במסגרת פירוק השיתוף" (פרשת אקנין לעיל בעמ' 376).

עם זאת **עקרון הכיבוד ההדדי** בין הערכאות מחייב, כי משניתנה החלטה בבית הדין בעניין המדור, על בית המשפט הדין בעניין פירוק השיתוף **להתחשב בהחלטה זו ולא לבצע את פירוק השיתוף עד שבית הדין יחליט להסיר את העיקול.**

מן הכלל אל הפרט –

30. אילו היה בית הדין הרבני מטיל צו מניעה (צו למדור ספציפי) על זכויות המבקש במסגרת תביעת שלום בית, לא היה בכך כדי לפגוע בסמכות בית המשפט לענייני משפחה לדון בדרכי ביצוע פירוק השיתוף בדירת המגורים, ובכלל זה למנות כונס נכסים, אך זאת עד לשלב אישור וביצוע המכר, שאז עקרון כיבוד ערכאות הדדי מחייב את בית המשפט להמתין עד להסרת העיקול/צו המניעה על ידי בית הדין הרבני.

31. במקרה דנן, צו המניעה לא הוטל במסגרת תביעת שלום בית, אלא רק לצורך הבטחת ביצוע תשלום החיוב הכספי שנפסק על ידי בית הדין הרבני.

32. במילים אחרות: אין כל מניעה, כי בית המשפט לענייני משפחה, ובהתאם לסמכותו לפי [סעיף 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה](#), סמכות שלא האציל לאחרים, יורה על **מינוי כונס נכסים ניטרלי**, ויתן לכונס הנכסים הוראות לשלם מתוך תמורת המכר את חובות המבקש למשיבה כפי שנקבעו בהחלטות בית הדין הרבני, בדיוק כפי שעל כונס הנכסים לסלק את המשכנתא הרובצת על הדירה.

33. כמו כן, בית משפט קמא יאפשר למשיבה לממש זכות ראשונים שהוענקה לה על ידי בית הדין הרבני, גם כאן **כחלק מהוראות ביצוע פסק הדין הכספי**, לשם הבטחת ביצועו והקלה על המשיבה להיפרע מהמבקש, כך שתרכוש את זכויותיו של המבקש בדירה, תוך הפחתת חובו הפסוק מחלקו בתמורה.

מימוש זכות זו תיעשה בהתאם למתווה אשר נקבע ב**רע"א 972/10 פלוני נ' פלונית** (פורסם במאגרים המשפטיים), [פורסם בנבו], מיום 3.3.10 [אתר נבו]; ראה גם **רמ"ש 55418-08-16** ר.ש. נ' ע (פורסם במאגרים המשפטיים), מיום 16.1.17 [אתר נבו], היינו, המשיבה זכאית לרכוש את חלקו של המשיב בהתאם להצעה הגבוהה ביותר שנתקבלה במסגרת התמחרות בה ישתתפו צדדי ג' ("התמחרות חיצונית" או "מכירה פומבית" שהיא ברירת המחדל; ראה [ע"א 190/73 חזקיהו ואח' נ' שרף, פ"ד כח \(2\) 44](#)).

34. לאור המקובץ הנני קובע, כי לבית המשפט לענייני משפחה הסמכות הייחודית ליתן הוראות הנוגעות לאופן ביצוע פירוק השיתוף, ובכלל זה למנות כונס נכסים לצורך ביצוע פירוק השיתוף בדירת המגורים, כשלנגד עיניו יעמדו הוראות בית הדין הרבני שנועדו להבטיח את ביצוע פסק הדין הכספי, ופירוק השיתוף יבוצע תוך תיאום והקפדה על ביצוע החיוב הכספי

שהושת על המבקש בבית הדין הרבני וכן זכות הראשונים שהוענקה למשיבה בבית הדין לשם הבטחת ביצוע החיוב הכספי והקלה על המשיבה במימוש פסק דין זה.

סוף דבר:

מכל המקובץ לעיל הגעתי למסקנה, כי דין הערעור להתקבל, ומשזו היא מסקנתי הנני מורה כדלהלן:

1. החלטת בית משפט קמא לדחות על הסף את בקשת המבקש למינוי כונס נכסים, מחמת חוסר סמכות – דינה להתבטל.
2. בקשת המבקש למינוי כונס נכסים ניטרלי תוחזר לבית משפט קמא לצורך דיון והכרעה בה לגופה.
3. המשיבה תשלם למבקש אשר טען לעצמו בהליכים לפני, הוצאות משפט בסך של 3,000 ₪. מותר לפרסום לאחר השמטת שמות הצדדים ופרטים מזהים.

ניתנה היום, י"ג אייר תשע"ז, 09 מאי 2017, בהעדר הצדדים.

סארי גיוסי 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)